

12. 7. 2024

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novela zákona o přeměnách obchodních společností

Dne 19. června 2024 byla ve Sbírce zákonů vyhlášena dlouho připravovaná novela zákona č. [125/2008](#) Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev (dále jen „Zákon“), a to pod č. [62/2024](#) Sb. (dále jen „Novela“). Primárním cílem Novely je transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2121 ze dne 27. listopadu 2019 (dále jen „Směrnice“), do českého právního řádu. Transpoziční lhůta Směrnice uplynula dne 31. ledna 2023, tudíž česká legislativa je více než zhruba rok a půl v prodlení s její transpozicí, nicméně nyní se zákonodárcům podařilo Novelu dotáhnout do zdárného konce.

Novela sleduje mimo jiné zpřesnění pravidel pro přeshraniční fúze, zavedení úpravy pro přeshraniční rozdělení a přeshraniční přemístění sídla, zavedení zjednodušených a zrychlených postupů pro méně složité typy přeshraničních přeměn a rovněž zavedení pravidel směřujících k ochraně oprávněných zájmů společníků, věřitelů a zaměstnanců. Novela zároveň nabádá ke stále pravidelnějšímu využívání digitálních nástrojů ve všech fázích přeshraniční přeměny, což by mělo zjednodušit tento náročný administrativní proces.

Novela nabyde účinnosti již 19. července 2024 a my Vám v tomto článku přinášíme shrnutí některých podstatných změn, které Novela v této oblasti přináší.

Přeshraniční přemístění sídla do států nepatřících do Evropské unie nebo Evropského hospodářského prostoru

Jelikož původní podoba Zákona regulovala přeshraniční přemístění sídla obchodních korporací pouze do nebo z členských států EU nebo EHP, nebylo zřejmé, zda je vůbec možné přemístit sídlo obchodní korporace i do nebo z jiných, třetích států. Zákonodárce se z toho důvodu rozhodl specifikovat, že případné přemístění sídla do nebo z třetích států je možné a mělo by splňovat stejné požadavky, jako v případě přemístění sídla do nebo z členských států EU nebo EHP. Přeshraniční přemístění sídla do nebo z třetího státu tak bude formalizovaným procesem s jasnými pravidly i zárukami pro jednotlivé dotčené osoby.

Vyčlenění

Novela představuje novou formu rozdělení obchodní společnosti - vyčlenění. Vyčleněním rozdělovaná společnost bez jejího zániku vyčlení část svého jmění, které převede na buď nově založenou společnost (společnosti) nebo na již existující společnost (společnosti). Novela charakterizuje dvě formy vyčlenění, a to vyčlenění se vznikem nové nebo nových společností a vyčlenění sloučením. Vyčlenění se vznikem nové nebo nových společností bude jedním ze způsobů založení dceřiné společnosti (nebo společností), kdy nástupnická společnost bude zcela ovládána společností rozdělovanou.

Vyčlenění sloučením pak umožní subjektům vložit část svého jmění specifikovaného v projektu přeměny do jiné společnosti, resp. společností, výměnou za podíly v této společnosti. Nastat může nicméně i situace, kdy rozdělovaná společnost již bude jediným společníkem nástupnické společnosti. V takovém případě by výměna za podíly znamenala nutnost tvorby nových podílů, které

by ale neměly žádný dopad na vlastnickou strukturu nástupnické společnosti. Proto se navrhuje umožnit nabytí podílů vyloučit.

Nový postup pro jmenování znalce

Novela přináší zjednodušení postupu jmenování znalce za účelem oceňování předmětu nepeněžitého vkladu. V původním znění Zákona tohoto znalce jmenoval vždy soud, nicméně zákonodárce v Novele určil, že výběr znalce bude provádět samotná přeměňovaná společnost, a to ze seznamu znalců[1]. Všechny další související otázky by měly být rovněž ponechány na dohodě osoby zúčastněné na přeměně a znalce (např. výše odměny).

Oceňování nepeněžitého vkladu

Zákonodárce v Novele upravil znění Zákona, aby reflektovalo podmínky zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, který již v tuto chvíli stanoví výjimky z povinnosti znaleckého ocenění nepeněžitého vkladu. Jedná se jednak o výjimky týkající se ocenění investičních cenných papírů a nástrojů peněžního trhu podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu[2] a jednak výjimky týkající se ocenění jiného majetku, u něhož lze použít pro určení jeho ceny také reálnou hodnotu určenou obecně uznávaným nezávislým odborníkem za využití obecně uznávaných standardů a zásad oceňování nebo u něhož lze použít (účtuje-li společnost o takovém majetku v reálných hodnotách) pro určení jeho ceny tuto reálnou hodnotu vykázanou v účetní závěrce za předchozí účetní období.

Ochrana věřitelů

Novela zpřesňuje pravidla pro poskytování zajištění věřitelům přeměňované společnosti. Mění se časový úsek, ve kterém věřitelé mohou své pohledávky uplatnit - dříve se jednalo o 6 měsíců ode dne, kdy se zápis přeměny do obchodního rejstříku stal účinným vůči třetím osobám, nyní budou věřitelé své pohledávky muset u soudu uplatnit nejpozději do 3 měsíců ode dne zveřejnění projektu přeměny.

Dochází však rovněž ke změně vymezení pohledávek, které mohou být zajištěny. V původním znění Zákona byla ochrana věřitelů omezena pouze na nesplatné pohledávky, které vznikly před zápisem přeměny do obchodního rejstříku. Toto pravidlo však nedostatečně chránilo věřitele pohledávek vznikajících na základě dlouhodobých smluvních vztahů, např. nájemních smluv. Novela tudíž zpřesňuje ustanovení takovým způsobem, že nyní budou chráněny i pohledávky budoucí či podmíněné, avšak za předpokladu, že půjde o pohledávky ze závazků vzniklých před zveřejněním nebo uveřejněním projektu přeměny.

Zveřejnění upozornění

Jelikož Směrnice nepožaduje zveřejnění upozornění či oznámení v obchodním věstníku a jelikož se dle zákonodárce jedná o časově i finančně nákladný požadavek bez zřejmého dopadu na práva věřitelů, byla tato povinnost zrušena. Nově budou subjekty účastníci se přeměny muset ve lhůtě alespoň 1 měsíce přede dnem, kdy má být přeměna schválena, uložit do sbírky listin obchodního rejstříku nejen samotný projekt přeměny, ale i upozornění pro věřitele, zástupce zaměstnanců, popřípadě zaměstnance a společníky nebo členy, na jejich práva.

Novela nově stanoví i povinnost pro subjekty účastníci se přeměny, které mají zřízeny internetové stránky, aby upozornění pro osoby specifikované v odstavci výše na jejich práva (současně se zveřejněním prostřednictvím obchodního rejstříku) zpřístupnily též i na těchto internetových stránkách. Jedná se tak částečně o náhradu náročnějšího zveřejňování v obchodním věstníku, které by mělo přinést obdobnou úroveň ochrany.

Odmítnutí vydat osvědčení přeshraniční přeměny

V souladu s ust. § 59x Zákona osvědčuje notář splnění zákonem stanovených požadavků českou osobou zúčastněnou na přeshraniční přeměně osvědčením o přeshraniční přeměně. Předchozí znění Zákona ukládalo notáři povinnost odmítnout vydat osvědčení pro přeshraniční přeměnu, jestliže mu česká osoba zúčastněná na přeshraniční přeměně nepředložila všechny požadované písemnosti. Tato povinnost se nově rozšiřuje o další parametry.

Na základě požadavků Směrnice se zavádí povinnost notáře odmítnout osvědčení pro přeshraniční přeměnu vydat, jestliže notář zjistí, že účel přeshraniční přeměny je zneužívající nebo podvodný, směřuje k vyhýbání se či obcházení vnitrostátních nebo unijních právních předpisů, anebo k páčání trestné činnosti. Jestliže má notář vážné podezření, že je účel přeměny zneužívající nebo podvodný, nicméně nemá jistotu, aby vydání osvědčení pro přeshraniční přeměnu odmítl, stanovuje se povinnost orgánů veřejné moci s působností v oblasti dotčené přeshraniční přeměnou poskytnout notáři na jeho žádost bezplatně a v přiměřené lhůtě nezbytnou součinnost.

Závěr

Výše jsme Vám představili některé důležité změny v oblasti (nejen) přeshraničních přeměn obchodních společností, které mají potenciál zefektivnit a zpřehlednit procesy přeměn obchodních společností v České republice. Zákonodárce očekává, že Novela usnadní přeshraniční mobilitu obchodních korporací, a tím podpoří podnikání na vnitřním trhu EU. Stanovení jasných a jednotných pravidel pro přeshraniční fúze by mělo zjednodušit provádění přeshraničních fúzí společností a snížit náklady a administrativní zátěž. Navržená pravidla o ochraně společníků, věřitelů a zaměstnanců a pravidla o zveřejňování informací by měla zvýšit právní jistotu všech zúčastněných osob. Zda se tato očekávání zákonodárce skutečně naplní budeme moci posoudit až po nabytí účinnosti Novely a zavedení změn do praxe.

Jan Smítal

Weinhold Legal

Weinhold Legal, s.r.o. advokátní kancelář

Florentinum
Na Florenci 15
110 00 Praha 1

Tel.: +420 225 385 333
Fax: +420 225 385 444
e-mail: wl@weinholdlegal.com

[1] Z hlediska specializace znalců má jít dle okolností zpravidla o znalce v oboru ekonomika, odvětví „oceňování obchodních závodů“.

[2] U investičních cenných papírů a nástrojů peněžního trhu lze pro určení jejich ceny použít vážený průměr z cen, za které byly uskutečněny obchody tímto cenným papírem nebo nástrojem na jednom nebo více evropských regulovaných trzích v době 6 měsíců před vnesením vkladu.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)